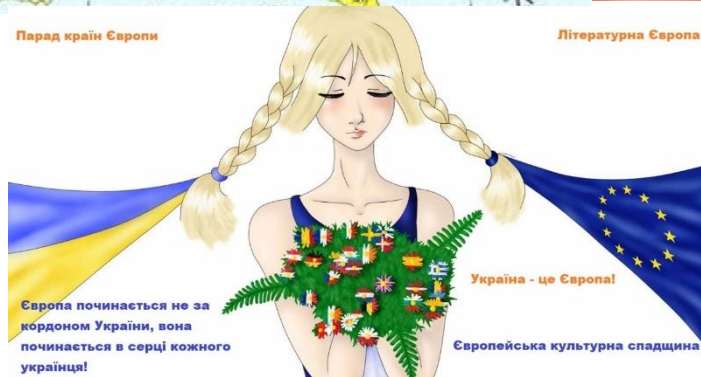

Історія взаємовідносин України та Європи : шляхом втрат та здобутків

Парад країн Європи

Літературна Європа

Європа починається не за кордоном України, вона починається в серці кожного українця!

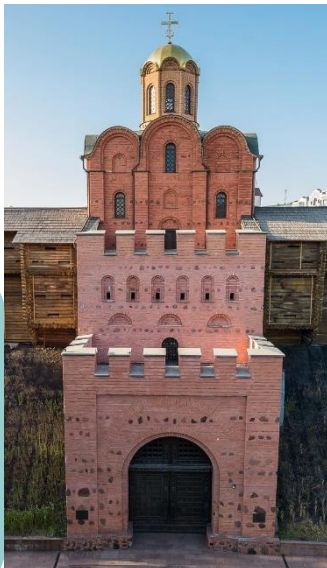
Європейська культурна спадщина

**ЄВРОПА
ПОЧИНАЄТЬСЯ
З ТЕБЕ**

**Помаз Олександр Михайлович, к.е.н., доцент,
омбудсмен учасників освітнього процесу ПДАА**

Помаз Юлія Володимирівна, к.і.н., доцент

1. Анна Ярославна – королева Франції

Анна Ярославна (близько 1032 — між 1075 і 1089) — руська князівна, королева Франції (1051—1060). Дочка великого князя київського Ярослава Мудрого та його другої дружини, шведської принцеси Інгігерди, дочки шведського короля Улофа III. Онук святого київського князя Володимира Святославича. Друга дружина французького короля Генріха I (1051—1060). Мати французького короля Філіппа I та вермандуанського графа Гуго, що був одним із керівників Першого Хрестового походу. Привезла до Королівства Франція великий посаг, що познайомив французів з культурою Київської Русі (за легендою з княжною пов'язують Реймське Євангеліє, на якому присягали королі Франції).

«Коли Анна Ярославна в середині XI століття приїхала з Києва до Франції, щоб стати дружиною Генріха I, який успадкував престол від Роберта Благочестивого, вона писала батькові Ярославу Мудрому відчайдушні листи. Скаржилася на те, що її відправили в варварську країну з похмурими житлами, потворними церквами і жахливими звичаями ... Київ вважав себе суперником Візантії.»

Джерело: Моріс Дрюон «Париж від Цезаря до Людовіка Святого. Витоки і береги».

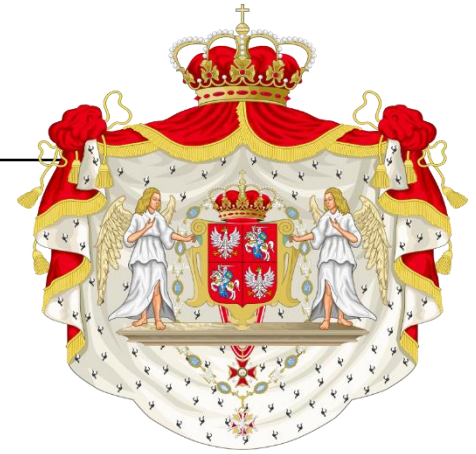
2. Українські землі і Велике князівство Литовське

У 14 столітті до складу Великого князівства Литовського увійшли майже всі білоруські та українські землі. За Гедиміна, Ольгерда та Кейстута почалося масове входження українських земель до Литовського князівства: Волинь, у 1357—1358 — Чернігово-Сіверщина, 1363 — Поділля; у 1362—1363 — Київщина; Брацлавщина та Переяславщина.

Проте державною мовою нового державного утворення стала руська (давньоукраїнська) мова. Справа в тому що тодішня язичницька Литва ще не знала писемності, і володарі Литви, впорядковуючи справи приєднаних земель, користувалися нашою писемною мовою. Вживали її і для підтримання зв'язків з іншими країнами на Сході, подібно, як латинську мову – для спілкування з країнами Заходу... З часом значення її дедалі збільшувалося. Адже, впорядковуючи велику державу, володарі Литви не могли обійтися лише усними наказами. Потрібно було їх записати. Більше того: Перший Литовський статут (по-сучасному – Конституцію) було написано 1529 р. в оригіналі саме давньоукраїнською (руською) мовою. Потім він був підтверджений ще двома редакціями 1566 та 1588 рр.

3. Україна у складі Республіки обох націй (Речі Посполитої)

Республіка Обох Націй, більше відома як Річ Посполіта (лат. *Res Publica*, ст.укр. Рѣч Посполита, пол. *Rzeczpospolita*, лит. *Abiejų Tautų Respublika*) — східноєвропейська федеративна держава, що існувала протягом 1569–1795 років на теренах сучасних Польщі, України, Білорусі, Литви, Латвії, Молдови, південної Естонії та західної Росії.

Утворилася 1569 року внаслідок Люблінської унії, що об'єднала Королівство Польське та Велике князівство Литовське, Руське і Жемайтійське у Республіку Обидвох Націй. Очолював її виборний монарх, який мав складений титул короля польського і великого князя литовського, Великого Князя Руського. Керувалася шляхтою різних національностей, що становила у різний час 10-25 % від усього населення держави.

Дмитро Вишневецький

Костянтин Острозький

Реєстрові козаки 17 століття

У новій державі польську, литовську та руську (українську) шляхту було урівняно в правах. Вони брали участь у спільному сеймі та сенаті, а також обирали короля. Окрім цього, ввели єдину грошову одиницю і скасували кордони та мита. Втім, обидва підписанти унії залишали за собою певну автономію в питаннях суду, війська та бюджету. Руська (українська) знать не опиралася унії, а, навпаки, підтримала її — в обмін на гарантії збереження своїх прав та православної віри.

Історія спільних дій українських козаків та польсько-литовських військ

1600 р. Битва під Буковом. Поляки, запорожці, молдавани, угорці проти війська волоського господаря Міхая Мужнього.

1600-1602 рр. Інфляндська війна. Поляки, козаки проти шведів.

1604-1618 рр. Походи козаків з військом Речі Посполитої проти Московського царства під час доби Смути в Московії.

1610 р. Битва під Клушином. Козаки на боці Речі Посполитої проти військ Московського царства.

1620 р. Битва під Цецорою. Козаки на боці Речі Посполитої проти турків.

1620 р. Битва на Білій горі. Козаки на боці Речі Посполитої проти чехів та угорців.

1621 р. Битва під Хотиним. Козаки на боці Речі Посполитої проти турків.

1632-1634 рр. Участь козаків у Смоленській війні проти Московського царства на боці Речі Посполитої.

1632-1635 рр. Участь козаків у польсько-турецькій війні на боці Речі Посполитої проти турків і татар.

1634 р. Польсько-шведська війна. Бойові дії козацької ескадри на Балтійському морі на боці Речі Посполитої.

1644 р. Битва під Охматовом. Козаки на боці Речі Посполитої проти татар.

1659 р. Конотопська битва. Армія гетьмана Івана Виговського в союзі з татарами і поляками проти армії Московського царства.

1683 р. Битва під Віднем. Козаки на боці поляків, німців, австрійців проти турків.

1683 р. Битва під Парканами. Козаки з поляками проти турків.

1683 р. Похід козаків під проводом гетьмана Степана Куницького в союзі з поляками і молдаванами проти татар.

1684 р. Битва під Скалою і Студеницею. Козаки в союзі з поляками проти татар.

4. Талер - європейська валюта на території України

Таляр або **талер** (від нім. *Thaler*) — назва великої срібної монети, яка перебувала у грошовому обігу багатьох країн Європи в XVI—XIX ст. Маса одного талера становила від 28,8 г (25,2 г чистого срібла) до 29,43 г. (27,41 г чистого срібла). В 16-18 століттях ця європейська грошова одиниця активно знаходилася в обігу на території України. Таким чином, Україна знаходилася в єдиному економічному просторі з країнами Європи.

5. Українське бароко

Українське бароко або **Козацьке бароко** — мистецький стиль, що був поширений на українських землях Війська Запорозького у XVII–XVIII століттях. Виник унаслідок поєднання місцевих архітектурних традицій та європейського бароко.

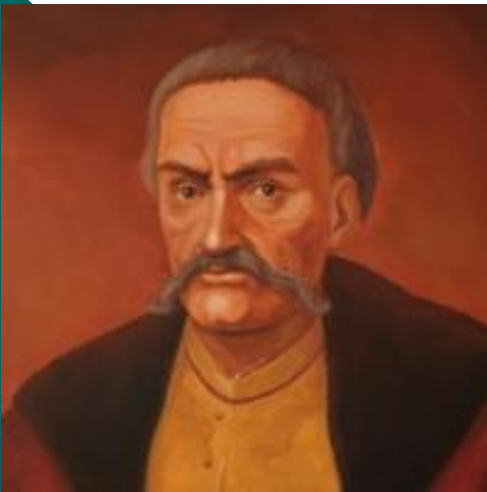
Період другої половини 17—18 століття називають епохою староукраїнської культури, тобто тієї, що передувала новій, створеній за останні три століття. Мистецтво тієї доби розвивається в стилі бароко, котрий проникає в усі культурні сфери і набуває свого розквіту у 18 столітті як відоме всьому світові «українське бароко».

У цей період нового вигляду набуває Київ, створюється сучасний образ міста. Йде інтенсивне будівництво північного Лівобережжя, зокрема Чернігова. Типові споруди стилю бароко будуються на західноукраїнських землях, особливо у Львові. Народжується українська національна архітектурна школа, що дала світові таких відомих майстрів як І. Григорович-Барський, С. Ковнір, Іван Зарудний.

Українське бароко 17 століття нерідко називають «козацьким». Це, звичайно, перебільшення, але якась частина істини в такому визначенні є, бо саме козацтво було носієм нового художнього смаку. Козацькі думи, козацькі пісні, козацькі танці, козацькі літописи, ікони, козацькі собори — все це не порожні слова. За ними — величезний духовний досвід 17—18 століть, значну частину якого пощастило втілити у своїй художній діяльності саме козацтву. Все це залишило в культурній свідомості народу глибокий слід.

6. Гетьман І. Мазепа та шведський король Карл XII

Іван Мазепа

Карл XII

Іван Мазепа походив з відомого правобережного українського шляхетного роду Мазеп-Колединських. Закінчив Києво-Могилянський колегіум, Єзуїтську колегію у Варшаві, протягом трьох років навчався у Німеччині, Італії, Франції, Голландії. Грав на бандурі, захоплювався мистецтвом, колекціонував зброю, був талановитим поетом. Вільно володів польською, італійською, німецькою, французькою, татарською, латинською мовами.

Тривалий час служив при дворі польського короля Яна II Казимира. Після обрання гетьманом (1687) прагнув об'єднати українські землі в єдиній державі, відродити авторитет гетьманської влади. Припинилася громадянська війна («Руїна»), розпочалося економічне відродження країни, зміцнився міжнародний імідж України.

Спрямував чималі кошти на церковне та цивільне будівництво в Києві, Чернігові, Батурині, Переяславі, Глухові. Фінансував будівництво Києво-Могилянської академії та Чернігівського колегіуму. Власним коштом збудував 12 нових храмів, ще 20 відреставрував, дарував церквам дорогоцінні речі (зокрема – Пересопницьке Євангеліє, на якому присягають нинішні українські президенти). Відстоював інтереси українського православ'я в суперечках із верхівкою Московського патріархату.

Прагнення Івана Мазепи розширити автономію Гетьманщини йшли врозріз із політикою російського царя Петра I. Під час Північної війни уклав угоду зі шведським королем Карлом XII, за якою Швеція мала забезпечити звільнення України з-під влади Москви за допомогу українців у війні проти московитів. Після поразки в Полтавській битві (17 червня 1709-го) відступив у Бендери (Молдова), де й помер у ніч на 22 вересня 1709-го.

7. Варшавський договір 1920 р. (Договір Петлюри – Пілсудського)

Варшавський договір, або Договір Пілсудський – Петлюра – політичні й військові конвенції, підписані представниками Польщі і Української Народної Республіки, які розроблялись таємно від уряду УНР й польського сейму. За ними в обмін на визнання незалежності УНР і військову допомогу Симон Петлюра погоджувався визнати українсько-польський кордон по річці Збруч і далі по Прип'яті до її гирла. 21 квітня 1920 року підписано політичну конвенцію. За нею Польська республіка зобов'язувалась не укладати міжнародних угод, спрямованих проти УНР, гарантувались національно-культурні права українського населення в Польщі та польського – в Україні.

Складовою частиною договору була військова конвенція, підписана 24 квітня 1920 року українським генералом Володимиром Сінклером та представником польського військового відомства Валерієм Славеком, яка заклала підвалини спільних польсько-українських військових дій проти більшовицьких військ на території України.

8. Взаємовідносини України і Європейського Союзу в наш час

Намір України розбудувувати відносини з ЄС на принципах інтеграції був вперше проголошений у Постанові Верховної Ради України від 2 липня 1993 року «Про основні напрями зовнішньої політики України». У документі закріплювалося, що «перспективною метою української зовнішньої політики є членство України в Європейських Співтовариствах за умови, що це не шкодитиме її національним інтересам. З метою підтримання стабільних відносин з Європейськими Співтовариствами Україна підпише Угоду про партнерство і співробітництво, реалізація якої стане першим етапом просування до асоційованого, а згодом – до повного її членства у цій організації».

Відносини між Україною та Європейським Союзом були започатковані в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як представник головуєчої в ЄС країни, у своєму листі від імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України.

У подальшому стратегічний курс України на європейську інтеграцію був підтверджений та розвинутий у Стратегії інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 11 червня 1998 року, та Програмі інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 14 вересня 2000 року. Зокрема, у Стратегії набуття повноправного членства в ЄС проголошено довготерміновою стратегічною метою європейської інтеграції України.

21 березня 2014 р. під час Позачергового Саміту Україна – ЄС було підписано політичну частину Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та Заключний акт Саміту, які від імені України підписав Прем'єр-міністр А. Яценюк.

27 червня 2014 р. в ході засідання Ради ЄС Президентом України П. Порошенком та керівництвом Європейського Союзу і главами держав та урядів 28 держав – членів ЄС була підписана економічна частина Угоди – Розділи III «Юстиція, свобода та безпека», IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею», V «Економічне та галузеве співробітництво» та VI «Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством», які разом з рештою тексту Угоди становлять єдиний документ.

16 вересня 2014 р. Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. Українська Сторона передала до депозитарію ратифікаційні грамоти і завершила таким чином всі внутрішньодержавні процедури.

Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним Європейським Союзом. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні.

17 травня 2017 року у Страсбурзі відбулося підписання угоди про безвізовий режим України з ЄС за присутності президента України Петра Порошенка та голови Європейського парламенту Антоніо Таяні.

Українці, які мають біометричні паспорти, отримали можливість приїжджати в країни ЄС з діловою чи туристичною метою або в сімейних справах на термін до 90 днів протягом 180-денного періоду протягом року. При в'їзді в Шенген, окрім біометричного паспорту, громадянам України необхідно мати підтвердження мети поїздки, місця проживання, наявність фінансових коштів, намір повернутися до місця постійного проживання, медичне страхування.

Цей режим не розповсюджується на осіб, котрі мають намір прибути до ЄС з метою працевлаштування чи навчання. Візи скасовано до всіх держав-членів ЄС, за винятком Ірландії та Великої Британії.

Таким чином, можна констатувати, що взаємовідносини України та європейських країн мають давню історію, протягом якої мали місце спільні здобутки і втрати, дружба і ворожнеча, союзи і криваві війни. Неупереджений погляд на історію цих стосунків виявляє просту річ: український народ і народи Європи мають спільну історичну пам'ять. Нині, на зламі тисячоліть, вимальовується нова цілісна історія Європи, без давніх образ і стереотипів й її невід'ємною частиною є історія України. В наш час все більш зрозумілим стає європейський вибір нашої держави, єдність в утвердженні спільних цінностей. Україна, безперечно, є європейською країною. Пам'ятаймо, що Європа починається не за кордоном, а в серці кожного з нас.

Дякуємо за увагу!